

Kommunstyrelsens pensionärsråd

**Protokoll nr 7 fört vid kommunstyrelsens pensionärsråds sammanträde
tisdagen den 6 oktober 2009 kl. 10.00 – 11.55**

Justerat den 9 oktober 2009

Ann-Marie Furumark

Johnny Dahlin

Ordförande Ann-Marie Furumark (PRO)

Ledamöter
Alex Margulies (PRO)
Barbro Karlsson (PRO) t.o.m. pkt 7 § 8
Bror Lord (PRO)
Johnny Dahlin (SPF)
Mats Danielson (SPF) t.o.m. pkt 7 § 9
Kerstin Rosenqvist Hedler (SPRF)

Ersättare
Kurt Blank (PRO)
Birgitta Gidlöf (PRO)
Sven Larsson (PRO)
Karin Wilborg (SPF)
Olle Eriksson (SPF)
Kjerstin Genell Andrén (SPF)
Stig Alenlöv (SKPF)
Berndt Holgersson (RPG)

Förhinder: Vice ordf. Eva Sahlin (SPF) och led. Laila Högdahl (SKPF) samt
ers. Kerstin Svenson (SPRF)

I sammanträdet deltog följande tjänstemän: t.f. direktören Chatrin Engbo,
avdelningschefen Raili Karlsson och nämndsekreteraren Barbara Ahlmark.

1. Närvarande

Sekreteraren noterar närvaro.

2. Val av justerare

Johnny Dahlin utses att tillsammans med Ann-Marie Furumark justera dagens protokoll.

3. Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Anmäls några övriga frågor, varefter dagordningen fastställs.

4. Anmälan av protokollsjustering KPR 6/2009-09-08

Anmälan läggs till handlingarna.

5. Anmälan av protokollsjustering ÄN 6/2009-09-15

Anmälan läggs till handlingarna.

6. Anmälan av protokollsjustering HKR 6/2009-09-08

Anmälan läggs till handlingarna.

7. Genomgång av ärenden till äldrenämnden den 15 oktober 2009

- **§ 5 Remiss:**

Överenskommelse mellan Stockholms läns landsting och Stockholms stad om hälso- och sjukvårdsansvar för äldre samt personer med fysisk funktionsnedsättning, utvecklingsstörning eller autismspektrumstillstånd samt för personer med förvärvad hjärnskada eller annan kognitiv svikt
DNR 108-200/2009

Kommunstyrelsen har till äldrenämnden remitterat ett förslag till revidering av tidigare överenskommelse från 2002 mellan Stockholms läns landsting och Stockholms stad om hälso- och sjukvårdsansvar för äldre samt personer med olika fysiska funktionsnedsättningar för yttrande senast 2009-10-16.

Den föreslagna nya överenskommelsen ska ses som ett komplement till befintlig lagstiftning, föreskrifter och tidigare överenskommelser. Den ska även utgöra en grund för lokala överenskommelser för samverkansrutiner mellan stadsdelsnämnder och parter som representerar landstinget.

Överenskommelsen berör övergripande frågor såsom inrättande av organisation för samverkan, informationsutbyte, in- och utskrivningsklara patienter i slutenvård, habilitering och rehabilitering, hälso- och sjukvård i särskilt boende och i

ordinärt boende, egenvård samt privata aktörers skyldighet att följa överenskommelsen.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen och äldreförvaltningen är positiva till upprättandet av ny överenskommelse.

Rådet gör följande uttalande:

- Rådet anser att avvikelserapporter är viktiga och anhåller om att de ska delges rådet för kännedom.
- Rådet anhåller om att få del av överenskommelsen när den har undertecknats av alla parter.
- Rådet önskar få en närmare presentation och genomgång av begreppet ”egenvård”.

**- § 6 Ansökan om medel från Sveriges kommuner och landsting (SKL) för Hållbar jämställdhetsintegrering
DNR 119-271/2009**

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har tilldelats 125 miljoner kronor av regeringen att vid tre ansökningstillfällen fördela till kommuner och landsting i syfte att stödja arbetet med hållbar jämställdhetsintegrering. Projektet pågår mellan 2008-2010 och den 15 oktober 2009 är sista ansökningsdagen inför tredje omgången. Det övergripande målet för svensk jämställdhetspolitik är att alla kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv (Prop. 2005/06:155). För att nå detta mål har Sveriges Riksdag beslutat att tillämpa strategin om jämställdhetsintegrering. Jämställdhet ska integreras i det dagliga arbetet istället för att betraktas som en separat fråga som tillkommer utöver verksamhetens ordinarie arbetsuppgifter. I praktiken innebär detta att offentlig verksamhet ska bedrivas på ett sådant sätt att de tjänster och den service som erbjuds medborgarna är lika tillgängliga, av lika hög kvalitet och lika väl anpassade för alla, oavsett kön (SOU 2007:15 s.19).

Kommunfullmäktige har kommit med direktiv om att förvaltningarna i Stockholm stad ska arbeta med hållbar jämställdhet och att medel kan sökas för att jämställdhetsintegrera den kommunala verksamheten.

Äldreförvaltningen anser att arbetet med jämställdhetsintegrering är viktigt. De styrdokument och riktlinjer som produceras vid förvaltningen påverkar äldreomsorgen i hela Stockholm stad och äldreförvaltningen avser därför ansöka om medel för att arbeta med att införa konsekvens- och jämställdhetsanalyser i dessa texter. Mer specifikt innebär detta att sökta medel ska användas till att utveckla statistikhanteringen vid förvaltningen samt till kompetensutveckling hos äldreförvaltningens medarbetare.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**- § 7 Sammanträdestider för äldrenämnden för år 2010
DNR 101-270/2009**

Sammanträdestiderna har valts med hänsyn till de datum som äldrenämndens beslut, med anledning av budgetuppföljningar och verksamhetsplan för nästa år, ska vara kommunstyrelsen tillhanda.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**- § 8 Svar på skrivelsen "Riktig mat i äldreomsorgen!" från
vice ordf. Leif Rönngren m.fl. (S)
DNR 401-168/2009**

I en skrivelse till äldrenämnden "Riktig mat i äldreomsorgen" föreslår vice ordf. Leif Rönngren m.fl. (S) bl.a. att äldreförvaltningen utreder kvaliteten på cateringmaten, särskilt vad gäller näringsinnehåll och antalet tillsatser; att nedläggning av servicehusrestauranger stoppas, att en maxtid för det ofrivilliga måltidsuppehållet mellan middag och frukost införs. I skrivelsen lyfts fram vikten av vidareutbildning av personal inom äldreomsorgen med fokus på ekologisk mat, närproducerade råvaror och kostens betydelse för hälsan.

Äldreförvaltningen besvarar skrivelsen och konstaterar att det finns många olika måltidslösningar i Stockholms stad. Stadens kostpolicy för mat och måltider inom äldreomsorgen tydliggör vilka krav, även miljökrav, som ska gälla. Med en kompetent personal och ett tydligt kvalitets- och servicetänkande ges goda förutsättningar för en hög och jämn kvalitet på mat och måltider inom staden. Staden upphandlar en ansenlig mängd livsmedel och färdiga måltider, varför de val som görs bidrar till hur stor matens miljöpåverkan blir. Genom att välja miljömärkta produkter och följa lokala och nationella miljömål skapas förutsättningar för hållbar utveckling.

Kostenheten på äldreförvaltningen verkar genom utbildningar och information för att stadens kostpolicy ska kunna tillämpas. I policyn betonas bland annat vikten av individanpassad mat på regelbundna tider. En regelbunden måltidsordning gör att nattfastan inte blir längre än maximalt 10 - 11 timmar.

När en förvaltning driver eller planerar att starta restaurang i egen regi kan äldreförvaltningen genom till exempel utbildningar stödja verksamheten. Flera studier visar också att mat som lagas och serveras nära gästen i en trevlig miljö för de flesta äldre upplevs som mycket positivt.

Rådet gör följande uttalande:

- Kostenheten verkar genom utbildning och information för att stadens kostpolicy ska tillämpas. Bland annat har en handbok "Mat för äldre" tagits fram och distribuerats till stadens verksamheter.

- För att nå målet "Riktig mat i äldreomsorgen", som eftersträvas i skrivelsen, är det av vikt att brukarna får samma information som utförarna. Det kan leda till bättre diskussioner och höjning av kvaliteten i omsorgen.
- KPR föreslår att handboken "Mat för äldre" på lämpligt sätt görs tillgänglig för vårdtagare och andra intresserade. På många boenden finns matråd, förtroenderåd och/eller anhörigråd. Inom dessa råd kan information och erfarenhetsutbyte ske om allt som hör samman med den livsviktiga kostfrågan. Då kan handboken vara till stor nytta.

- **§ 9 Svar på skrivelsen "Skapa kommunala profilboende!"
från vice ordf. Leif Rönngren m.fl. (S)
DNR 105-156/2009**

I en skrivelse till äldrenämnden "Skapa kommunala profilboenden!" framför vice ordf. Leif Rönngren m.fl. (S) att med inriktning eller profil bör menas i första hand inte boenden som är specialiserade på vissa sjukdomar eller liknande, utan snarare en inriktning mot målgrupper utifrån intresseområden, kultur, sexualitet eller språk. I skrivelsen föreslås att äldreförvaltningen utreder möjligheter till kommunala profilboenden inom äldreomsorgen samt undersöker vilka grupper eller intressen som i dag utgör en tillräcklig befolkningsgrund för ett eget profilboende, att äldreförvaltningen utreder hur stadsdelsnämndernas incitament att driva profilboenden skulle kunna öka.

Äldreförvaltningen besvarar skrivelsen och tar upp att sedan staden införde valfrihetssystem för vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorgen den 1 juli 2008 finns en särskilt antagen definition för profilboenden. Boenden som inriktas mot målgrupper utifrån intresseområden, religion, kultur och språk betecknas inte som profilboenden. Vård- och omsorgsboenden med sådana inriktningar ingår i stadens valfrihetssystem.

För att ett boende ska upplevas som attraktivt för den enskilde, kommer det på sikt att krävas att boendet på olika sätt profilerar sig genom att "marknadsföra" olika inriktningar eller specialiteter som kan vara av särskild vikt för den enskilde när denne ska välja boende. Det finns en rad exempel på olika inriktningar av detta slag och fler planeras.

För att ett boende ska inriktas mot en särskild målgrupp, krävs dock att det finns en tillräckligt stor efterfrågan. Äldreförvaltningen blir då och då kontaktade av organisationer och föreningar som företräder olika intressen, språkgrupper och/eller kulturer och som vill undersöka möjligheterna att starta ett boende för äldre. I de flesta av dessa fall har det dock visat sig att underlaget för ett vård- och omsorgsboende inte är tillräckligt stort. Däremot kan underlaget i vissa fall vara så pass stort att en del av ett seniorboende kan inriktas mot målgruppen.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

- **§ 11 Äldreförvaltningens pandemiplan**
DNR 118-272/2009

Med anledning av den nya influensan A (H1N1) har samtliga stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar och bolag fått i uppdrag av stadsledningskontorets planeringsgrupp för pandemi att ta fram en Pandemiplan. Äldreförvaltningen har även begärt in pandemiplaner från privata utförare, inom enstaka plats, hemtjänst, ledsagning och avlösning, där förvaltningen förvaltar avtalen. Äldreförvaltningen föreslår äldrenämnden godkänna anmälan av pandemiplanen.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

8. Förvaltningschefens information

- Chatrin Engbo påminde om anhörigdagen den 10 oktober 2009 i stadshuset: "En dag för anhöriga" i form av öppet hus mellan kl 9.30 och 16.00, fri entré. Alla i rådet är välkomna. Från förvaltningen deltar äldreombudsmannen, kostverksamheten och Stockholms äldre- och handikappjour.
- Chatrin Engbo informerade om att ett seminarium för chefer inom äldreomsorgen är planerat att genomföras vid två tillfällen den 9 och den 10 november 2009 med tema brott mot äldre. Föreläsare är Margareta Larsson som var med och genomförde projektet "De sista ljuva åren" inom stadsdelsförvaltningen Lundby i Göteborg. Leif O. Johansson från länspolisen i Stockholm kommer att medverka. Äldreborgarrådet Ewa Samuelsson inleder seminariet. Äldreförvaltningen har i uppdrag i budget 2009 att arbeta med brott mot äldre. Ett samarbete pågår med polisen, Micasa, brottsofferjourernas regionråd samt Farsta och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar. Arbetsgruppen har tagit fram en broschyr "Råd och tips för äldre" och ett studiepaket som kommer att användas av stadens förvaltningar och pensionärsorganisationerna. En referensgrupp med representanter från KPR och äldrenämndens handikappråd har varit knuten till projektet. Ärendet kommer att behandlas vid nästa KPR-sammanträde.

9. Övriga frågor

- Rådet anhåller om att få sina handlingar tidigare. Det är en tidspressad situation när handlingarna kommer hem på fredag och KPR:s förslag till uttalanden ska sickas in på måndag före tisdagens sammanträde.
- Rådet önskar få ett seminarium på temat *Mångfald i äldreboendet*, förslagsvis en halvdag med möjligheter till diskussion, helst före årets slut. Chatrin Engbo återkommer med förslag angående datum och program.

- Rådet föreslår att förvaltningen närmare presenterar bedömningskansliet och dess arbete.
Chatrin Engbo återkommer med förslag till nästa sammanträde.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark
Rådets sekreterare